

OPATKA

Ročník 2018/2019 - 1

Vianoce sa blížia

Z našej tvorby...

Sergej Jesenin

História medovníkov

Milí študenti, priatelia!

S radosťou Vám chcem oznámiť, že aj v tomto školskom roku sa budeme opäť stretávať prostredníctvom časopisu OPÁTKA.

Nájdete v ňom veľa dobrých rád, zaujímavé čítanie, aktivity školy a nové informácie. Žiaci sa môžu nielen zabaviť, ale aj poučiť. Tento raz to bude zasa iné čítanie - bohatý výber, a to práve aj vďaka Vám. Budem veľmi rada za Vaše príspevky, s ktorými by ste sa chceli do budúcnosti podeliť s ostatnými.

Príjemne čítanie praje

Viktória Popovičová, 4. OA

OBSAH

SERGEJ JESENIN 4

Literárna tvorba

- Moje najkrajšie zážitky z prázdnin12
- Hudba v mojom živote13
- Rozprávka slečny Kristínky14

VIANOCOVO

SVIATOK SV. MIKULÁŠA 18

HISTÓRIA VIANOC21

VIANOČNÉ ZVYKY NA SLOVENSKU26

HISTÓRIA MEDOVNÍKOV27

AKO VZNIKOL VIANOČNÝ STROMČEK30

Zaujímavosti

- Kto je Sherlock Holmes 34
- História Tokajskej oblasti35
- Pepsi38
- Absolventská študentská prax40
- Filmová ochutnávka42

ZASMEJME SA..... 44

KULINÁRIUM46

Sergej Jesenin

Jesenin bol hlavným predstaviteľom ruského imaginizmu, prírodným a milostným

lyrikom, ktorý mal sympatie pre staré patriarchálne Rusko a ako citlivý človek sa nedokázal vyrovnat' s prvou svetovou vojnou a bol'shevickou revolúciou, ktorá v ňom vzbudila mnoho rozporov. Celkovo bol počas svojho 30 ročného života päťkrát ženatý, tretie manželstvo spečatil so slávnou americkou tanečnicou Isadorou Duncanovou. Často upadal do depresí a psychické problémy riešil alkoholom. Na istý čas bol hospitalizovaný v psychiatrickej liečebni. Na konci roku 1925 spáchal v Petrohrade samovraždu obesením. Existuje teória, že bol fyzicky odstránený sovietskym režimom. Deň pred samovraždou dal údajne svojmu priateľovi Wolfovi Erlichovi lístoček, ktorý si mal prečítať až neskôr. Bolo na ňom krvou napísané:

*Dovidenia, drahý, dovidenia,
v mojom srdci zostaneš naveky.
Osud je spočítaný, nie je na výber.
Zvedie nás až zajtrajšok ďaleký.
Umierať – na tom nič nového nie je,
ani žiť však nie je novšie.*

Sergej Jesenin sa narodil 3. októbra 1895 v malej

ruskej dedinke, ktorá bola neskôr premenovaná na Jeseninovo. Vyrastal s prarodičmi a navštevoval cirkevnú školu v malom neďalekom mestečku, kam ho poslali s nádejou, že sa stane vidieckym učiteľom. Keď mal 17 rokov, odišiel do Moskvy, kde chvíľu pracoval ako účtovník a neskôr v tlačiarenskom

podniku ako pomocník korektora. Podarilo sa mu vydať i niekoľko veršov v moskovských časopisoch. V tej dobe žil so svojou kolegyňou Alexandrou Izrjadnovovou, s ktorou mal syna Jurija.

V marci 1915 odišiel do vtedajšieho hlavného mesta Petrohradu, kde sa počas noci stal hviezdou literárnych salónov. Jesenin pôsobil medzi mestskými intelektuálmi ako zjavenie: mladučký chlapec s nádhernými svetlými kučermi, peknou tvárou, obrovským básnickým zanietím, láskou k dedine a prírode a ochotou vypiť všetko, čo tečie... Rýchlo sa zoznámil s najvýraznejšími osobnosťami nielen ruskej, ale aj svetovej literatúry. V roku 1916 vydáva svoju prvú knihu básní a krátko nato sa odsťahuje do Moskvy, kde behom pomerne krátkej doby intenzívnej práce vydáva niekoľko básnických zbierok a získava status veľkého neotrasiteľného básnika.

Jesenin sa v porevolučnom chaoze snažil sám básnicky osláviť dejinné udalosti a zapojil sa do skupiny imaginistov. V tej dobe prišla podporiť diktatúru proletariátu slávna americká tanečnica Isadora Duncanová, ktorú neskôr za tanec nazvanú Internacionála a deklarovanou podporou bolševikom zbavili Američania štátneho občianstva. S tanečnicou staršou o 16 rokov sa Jesenin zoznámil u maliara Jakulova v roku 1921. Isadora vraj sedela na kresle, Jesenin vedľa nej kláčaľ a ona ho hladila po vlasoch a rusky slabikovala „zla-tá hla-va“. Ďalší rok sa s ňou oženil a spoločne odišli na turné po Spojených štátoch a Európe. Jeseninovo putovanie po svete však nebolo šťastné. Neovládal žiadny cudzí jazyk a noviny o ňom písali len ako o exotickom ruskom manželovi božskej Isadory. Situáciu preto riešil neprerušovaným alkoholickým impulzom. Poháriku sa však nevyhýbala ani slávna tanečnica. V roku 1923 Jesenin pred Duncanovou doslova utiekol z Paríža do Moskvy. Život Isadory sa však tiež nevyvíjal ukázkovo, tragicky zahynula, keď sa jej šál zamotal o koleso auta a uškrtil ju.

Pomerne skoro Jesenin pochopil, že sa neustálym malérom pod taktovkou alkoholických stavov v Moskve nedokáže vyhnúť, a tak odišiel na „ozdravný“ pobyt na Kavkaz. Tam sa skutočne odrezaný od svojich priateľov snažil písať a usporiadať si vlastnú existenciu. Po návrate z Kavkazu sa ešte pokúsil začať žiť „príkladným“ životom a oženil sa s vnučkou románopisca Leva Nikolajeviča Tolstého. Spoločné súžitie však trvalo len niekoľko mesiacov a Jesenin skončil na psychiatrickom pobyte, odkiaľ utiekol do Petrohradu, pričom krátko predtým odovzdal nakladateľovi rukopis svojej poslednej skladby *Čierny nepriateľ*, kde predpovedá vlastnú smrť. Ubytoval sa v hoteli Internacional, kde bývali aj jeho priatelia Ustinovovi. Spolu s nimi a niekoľkými ďalšími kamarátmi usporiadal 27. decembra 1925, v predvečer svojej smrti, hostinu. Ráno ho Jelizaveta Ustinovová našla v pokoji mŕtveho. Pravdepodobne spáchal samovraždu obesením, ale lekárska správa hovorí, že smrť nenastala udusením, ako to u obesencov býva, ale pretrhnutím krčných stavcov; zmieňuje sa aj o modrine pod okom. Na podlahe jeho izby bola kopa rozbitého skla, zhodený obrus, stopy po zápase a útržky jeho rukopisov so stopami krvi.

Život a tvorba Sergeja Jesenina tvorí zvláštnu, historickými okolnosťami danú jednotu. Literárnou spoločnosťou bol prijatý ako svieži závan ruského vidieka. Za svoj krátky život toho stihol neuveriteľne

mnoho - vydal cez dvesto kníh a precestoval celú Európu, Kavkaz, Spojené štáty. Jeho životom defilovali slávne a krásne herečky; okrem Isadory Duncanovej a Sofie Tolstej bol ešte ženatý s herečkou Zinajdou Rajchovou a priatelil sa s A. Miklaševskou. Jeho životné krivky pripomínajú osudy rockových hviezd v dobrom, aj v tom horšom. Dnešní Rusi ho milujú. Jeho spisy vychádzajú v mnohotisícových nákladoch a predávajú sa úplne všade - aj na tržniciach vedľa kuchárskych kníh, horoskopov a príručiek Ako rýchlo zbohatnúť.

Celého Jesenina prekladalo do slovenčiny či češtiny mnoho spisovateľov, ale jeho lyrické jadro geniálne najviac plne zachytil Jan Zábřana, ktorého krásny a po roky cizelovaný preklad nemá v interpretáciách tohto ruského básnického velikána konkurenciu.

xxx

Mě mrazí, když tě vidím teď.
Ta bolest, ach ta lítost, milá!
Asi už jenom z jívny měď
nám dvěma v září ještě zbyla.

Roznesla ústa plná lží
tvé teplo, chvění tvého těla.
Jako když drobný deštík mží
z duše, co trochu odumřela.

Bát se ho? Kdeže. Nikdy víc.
Mě jiná radost navždy změní.
Vždyť nezůstalo nic už, nic
než mokrá zem a žluté tlení.

Sám sebe neuměl jsem vést
k tichému štěstí ve tvých dlaních.
Tak málo jsem stih projít cest,
tak mnoho chyb udělat na nich.

K smíchu ten život! Z výher, ztrát...
To už tak chodí od věčnosti.
Plný jak hřbitov je i sad
a břízy v něm jak bílé kosti.

Tak odkvetou i naše dny
jak hosté, co jen prošli sadem.
Když v zimě nejsou květiny,
Nač trápit se tím, kde je najdem?

xxx

Nebud' z ledu, netrap už mě přece.
Kolik je mi? To je moje věc.
Zlomcovaný zlobou padoucnice,
srdce mám jak žlutý kostlivec.

Byla doba, kdy jsem na předměstí
jako chlapec snil, a častokrát,
že se zmocním slávy, peněz, štěstí
a že každý začne mě mít rád.

Bohatství, to si mě oblíbilo!
Cylindr? Kde ten by se tu vzal.
Náprsenku mám však ještě bílou,
Sešlapaných módních botek pár.

A co sláva? Na tu nejsem chudý.
Od Moskvy až po pařížskou sběř
moje jméno všude hrůzu budí,
jak když sprostě, nahlas zakleješ.

Což nám lásky málo zábav nesou?
Líbáš mě, a rty máš jako plech.
Moje city trochu přezrálé jsou,
zato tvoje – ještě v poupatech.

Naříkat si? Ach, to nemám v plánech.
Jen když stesk se ve mně pozvedá,
Zlatější tvých copů – na kurhanech
roste, šumí zlatá lebeda.

Chtěl bych znovu do našeho kraje,
když lebeda šumí, usínat,
umřít slávě, té, co falešná je,
zase snít jak chlapec, když byl mlád.

Ale snít už o jiném a novém,
zemi, trávě dodnes neznámém,
co se srdci těžko říká slovem,
co je lidí nevyřčeným snem.

Listí padá, listí vítr žene.
Bez přestání
dlouze ševelí.
Potěší kdo srdce zarmoucené?
Kdo je uspí, kdo, můj příteli?

Zpuchlá víčka řezou mě a pálí,
dívám se a dívám na měsíc.
Kohouti už zase kokrhali
podzimnímu, mdlému tichu vstříc.

Před úsvitem. Modravý čas ranní.
Letících hvězd požehnaný pád.
Něco si teď myslet, splní se mi přání,
jenom nevím, co si dnes mám přát.

Život kruší, že v něm touha zhasne.
Proklínám svůj úděl nocí dnem.
Chtěl bych ale, aby děvče krásné
ještě jednou stálo pod oknem.

Abych měla oči jak dvě chrpy,
aby jinak, nově přišla milovat,
utišila srdce, když tak trpí,
aby mému stesku dala spát.

Abych se zas v září luny bílé
jako kdysi v náhlém štěstí chvěl,
abych ve svých písních neslzel
a pro svěží mládí svojí milé
na to své už víckrát nevzpomněl.

Katarína Bieleková

LITERÁRNA TVORBA

Moje najkrajšie zážitky z prázdnin

Tento rok sa konal posledný ročník letného tábora. Tábor som sa zúčastnila už tretíkrát. Okrem toho, že som si tam našla veľa nových kamarátov a naučila sa nové veci, zažila som tam veľa nezabudnuteľných zážitkov. Rada by som sa o niektoré z nich s vami podelila.

Bol teplý letný deň. Išli sme vlakom na výlet do Vysokých Tatier. Naša cesta sa začínala v Starom Smokovci a pokračovala hore na Hrebienok. Za pomoci asistentov sme sa dostali na Rainerovu chatu. Cesta bola síce náročná, ale výhľad stál za to. Dole sme sa viezli zubačkou, z ktorej bol nádherný výhľad na Tatranské štíty. Ich krása bola neopísateľná. Ešte nikdy som nebola tak vysoko v horách. Bol to pre mňa výnimočný zážitok.

Na ďalší výlet sme išli na Liptovskú Maru. Veľmi som sa tešila na plavbu lod'ou. Netušila som, že zažijem takú plavbu, o akej sa mi ani nesnívalo. Bol to parádny čln s otáčacími kreslami. Z člna sme obdivovali našu nádhernú prírodu. Keď sme sa plavili, cítila som sa ako na mori. Bola to plavba, na akú nezabudnem.

Zážitky z tábora mi budú veľmi chýbať, ale mám na nich veľmi pekné spomienky.

Katka Nečedová, 1.OA

HUDBA V MOJOM ŽIVOTE

Hudba je niečo, bez čoho by som si život nedokázala predstaviť. Mám rada dobrú hudbu, hlavne rock'n'roll a každý, kto ma pozná, vie, že v tejto kategórii u mňa na plnej čiare vedie Dominika Mirgová - je to zároveň človek, ktorý do veľkej miery ovplyvnil môj pohľad na isté veci... Jej hudba je úžasná, hlavne pre Dominikinu zvláštne hypnotickú farbu hlasu. Bola som na jej koncerte v Prešove a bol to najúžasnejší deň v mojom živote, ktorý tak skoro nič neprekoná (ak vôbec). Mám rada aj hudbu týchto interpretov: Ben Cristovao, Sima Hegerová, Ján Bendig, Sima Martausová, XXXTENTACION, Marcus & Martinus, Adam Ďurica, CANN pod. To všetko veľmi rada počúvam.

Gabriela Bikárová, 1. OA

Rozprávka slečny Kristínky...

Kde bolo tam bolo, bol raz jeden chlapec, ktorý sa volal Ďurko. Býval s rodičmi - prísny, ale vtipným tatkom Jozefom a milujúcou mamkou Gitkou a dvoma súrodencami: sestrou Paulínou a bratom Robkom.

Malý Ďurko je veľmi neposedný chlapec, ktorý každú chvíľu vymyslí nejaké beťárstvo. Ďurko chodí do 5. ročníka na ZŠ, ale vôbec sa neučí. A tak dostáva samé pätky. Samozrejme, jeho žiacka knižka je ozdobená aj niekoľkými poznámkami od učiteľov; ako napríklad :

„Váš syn sa ma na začiatku hodiny opýtal, či môže zjesť banán. Odpovedala som nie! Na konci hodiny sa spýtal, či môže vyhodiť šupku.“

„Váš syn je sebec. Na telesnej výchove pri futbale neprihráva, sám triafa bránu a aj trafi.“

Raz keď hral futbal so svojím najlepším kamošom Jurkom, stretli babku na bicykli. A Ďurko sa spýtal babky: „Babka, kam idete?“

Babka : „Na cinter, synu.“

Ďurko : „A kto donesie naspäť bicykel?“

Chudák babka, tá len pokrútila hlavou a šla preč.

Jedného dňa dala pani učiteľka Ďurkovi na domácu úlohu napísať 4 vety. Ďurko príde domov zo školy a hovorí:

-Mami, pomôž mi s domácou úlohou! Mám napísať nejaké 4 vety!

-Daj pokoj!

Ďurko to napíše.

Ide za otcom a ten hovorí:

-Ó bejby, ó bejby, nerob to, nerob to!

Ďurko to napíše.

Ide za sestrou Paulínou, ktorá sedí na záchode a spieva si:

-Záchodový pavúček, záchodový pavúček!

A tak to Ďurko napíše.

Ide za bratom Robkom, ten pozerá Spidermana a Ďurko napíše ako poslednú vetu

- Spiderman, Spiderman.

Na druhý deň sa ho učiteľka v škole pýta: „Tak Ďurko, napísal si svoje 4vety?“

Ďurko začne:

-Daj pokoj!

Pani učiteľka vraví:

- Ďurko, mám zavolať pána riaditeľa?
- Ó bejby, ó bejby, nerob to, nerob to!

Príde pán riaditeľ a hovorí:

- Ty - čo si myslíš, kto som ja?
- Záchodový pavúčik, záchodový pavúčik!
- A ty si čo myslíš o sebe, kto si ty?
- Spiderman, Spiderman!

Ďurko dostal poznámku a k tom aj guľu za domácu úlohu. Po škole sa ho Jurko pýta: „Ako chceš pred tatkom skryť tú poznámku, veď dobre vieš, že ti určil limit. Namiesto 15 poznámok za mesiac iba 5.“ Ďurko rozmýšľa ... „Čo ja viem, stránku vytrhnúť nemôžem a na internete to tak či tak zbadá...“

O hodinu neskôr

Doma :

Ďurko príde nenápadne domov, ani sa nepozdraví a tatko Jozef už vie, že je niečo zle. „Tak čo, synak, v škole ako?“

Ďurko je ticho. Jeho tatko sa zachmúri a povie: „Už zase si dostal poznámku? Chlapče, veď ty lámeš rekordy! To ja v tvojom veku som ich mal len 10 a tých ostatných 20 som nedovolil zapísať... Vieš čo, ja to vybavím, ale mamine ani muk, dobre vieš, že je nerada, keď peniaze

idú nazmar. Podľa nej je najlepšia investícia do kozmetiky a jej handier."

Ďurko zagúľa očami. „A čo tie tvoje 3 autá, to už nie je dost'?"

Tatko Jozef sa nahnevá: „Bud' ticho, lebo si to rozmyslím a neurobím nič a za trest pôjdeš nakupovať s mamkou do mesta, aj tak sa už na tvoje deravé ponožky nemôžem pozerat'."

Tatko Jozef ide do školy, aby sa porozprával s pani učiteľkou, navrhol dovolenku na Tahiti. Lenže tá to odmietla, že vraj jej bude stačiť, keď Ďurko napíše diktát bez chýb. Našťastie úspešne, a tak pani učiteľka sľúbi, že už Ďurkovi nebude dávať poznámky, ALE už nikdy nesmie spať na hodine, lebo strašne chrápe. A že sa už musí začať konečne učiť, lebo nevediet', kto objavil Ameriku a nevediet', čo je to H₂O, je poriadna hanba.

A aké plynie z toho ponaučenie ? Nik nevie. Alebo žeby predsa? Že učenie je veľmi dôležité a nikto nechce prepadnúť. A úplatkom sa nič nevyrieši, ledaže by ste si chceli ako úplatok napísať diktát. A prečo mamka Gitka vystupovala v tomto príbehu tak málo? Lebo zasa nakupovala a míňala peniaze za kozmetiku a šaty!! A čo Ďurkovi súrodenci Paulína a Robko?? Tí boli s maminou na nákupoch za trest a nakupujú až doteraz... Ak ešte nezavreli všetky obchody...

Kristína Vojteková, 2. TEK

SVIATOK SVÄTÉHO MIKULÁŠA (6. december)

Svätý Mikuláš patrí medzi najobľúbenejších svätcov. Napriek jeho popularite však o jeho skutočnom živote vieme veľmi málo.

Narodil sa niekedy okolo roku 270 na južnom pobreží Malej Ázie, pravdepodobne v Patare. Už v mladosti sa stal povestný svojou dobročinnosťou, ktorá ešte vyrástla,

keď sa stal biskupom v Myre (dnešná Dembra v južnom Turecku). Jeho povest' divotvorcu spôsobila, že sa stal viacnásobným patrónom. Za svojho ochrancu ho pokladá Rusko, mnohé mestá nesú tiež jeho meno, napr. St. Nicholas v Anglicku či Liptovský alebo Borský Mikuláš na Slovensku. Svätý Mikuláš bol vďaka legendám aj patrónom - námorníkov, obchodníkov, majiteľov záložní, lekárníkov či voňavkárov. Slobodné dievčatá si ho vybrali

za orodovníka na základe najznámejšieho príbehu z jeho života.

Hovorí sa, že istý boháč mal tri dcéry. Keď schudobnel a jeho rodina už nemala čo vložiť do úst, rozhodol sa, že z dievčat urobí neviestky. Dozvedel sa o tom svätý Mikuláš, zabalil do kusa látky zlato a vhodil ho do mužovho domu. To zopakoval trikrát, až kým peňazí nebolo toľko, že sa všetky tri dievčatá mohli čestne vydať. V legendárnom životopise sv. Mikuláša zohráva významnú úlohu práve číslo tri. Tri boli boháčove dcéry i vrecká zlata, ktorým ich vykúpil, traja boli aj námorníci, ktorých vyslobodil z búrky pri tureckom pobreží, vzkriesil k životu troch zabitých mladíkov a zachránil troch neprávom odsúdených na smrť. Tieto dobré skutky konal pred svojou smrťou a rovnako aj po nej.

Svätý Mikuláš zomrel v pokročilom veku a pochovali ho v myrskom kostole, kde boli jeho telesné pozostatky až do roku 1087. Keď Myru obsadili moslimovia, Mikulášove ostatky boli prenesené do talianskeho prístavného mesta Bari, kde žilo veľa gréckych prisťahovalcov. Tam postavili nový kostol zasvätený Mikulášovi. Z jeho hrobky v Bari vyteká vonná látka nazývaná myrhe, čo vysvetľuje jeho patronát nad

voňavkármi a množstvo pútnikov prichádzajúcich k jeho hrobu. Vďaka tomu sa úcta k tomuto svätcovi rozšírila aj po západnom svete.

Na základe legendy o troch chudobných dievčatách sa zrejme odvodzuje ľudový zvyk v niektorých krajinách obdarúvať sa na sviatok tohto svätca drobnými darčekom. Svätomikulášska tradícia vychádza aj z jeho patrónstva nad deťmi. Zvyk obdarúvať deti vznikol v Holandsku a odtiaľ sa rozšíril do Severnej Ameriky, kde k nemu prístupovalci pripojili severské ľudové povesti o čarodejníkovi, ktorý zlé deti trestá a dobré odmieňa darčekom. Do červeno-bieleho plášt'a ho v rámci predvianočnej reklamnej kampane obliekol koncern Coca-Cola. Postupom času sa Mikuláš (Santa Claus) stal viac-menej reklamnou figúrkou, ktorá má so svätcom z Myry iba málo spoločného.

Meno Mikuláš bolo najobľúbenejšie v 12. storočí, používa sa však dodnes. Z neho vznikli ododeniny ako Colin, Nicolson, Nixon, Nikolaj, Nicola, Nicolette a iné. Mikuláš bol obľúbenou postavou aj v stredovekej dráme a je mu zasvätených mnoho kostolov, najmä Gréckokatolíckej a Pravoslávnej cirkvi.

Tatiana Obšitošová, 1. OA

HISTÓRIA VIANOČ

Vianoce alebo **vianočné sviatky** (skrátene Sviatky) sú kresťanské sviatky narodenia Ježiša Krista, dnes aj všeobecne v rovnakom období slávené sviatky pokoja a mieru. Dni od 24. do 26. decembra sú dni pracovného pokoja a ako rodinnú alebo spoločenskú udalosť ich slávi aj väčšina nekresťanov, ktorí ich niekedy označujú iba všeobecne "sviatky", ktorý nepoukazuje na ich kresťanský aspekt. Vianoce patria (spolu s **Veľkou nocou**) k najvýznamnejším kresťanským sviatkom. 25. december je sviatok v skoro všetkých kresťanských cirkvách. S Vianocami sa viaže množstvo ľudových tradícií, piesní (**kolied**), výzdoby, jedál a iných zvykov.

Západní kresťania

V rímskokatolíckej cirkvi je druhým najhlavnejším sviatkom Sviatok narodenia Pána alebo

Prvý sviatok vianočný, ktorý sa podľa gregoriánskeho kalendára slávi 25. decembra. Od reformácie sa Vianoce začínajú sláviť už deň vopred, na Štedrý večer (**24. decembra**). Oslava narodenia Ježiša Krista sa takto rozkladá do o niečo dlhšieho času. Kým protestanti sústredujú svoju oslavu na podvečerné bohoslužby počas Štedrého dňa a na ranné bohoslužby na 25. decembra, tak rímski katolíci sústredujú svoju oslavu najmä k času, keď odbije polnoc medzi 24. a 25.

decembrom. Omša sa takto slávi priamo o polnoci, a preto sa nazýva polnočná omša. Vianoce patria spolu s Veľkou nocou a Turícami medzi hlavné kresťanské sviatky. Vianočné obdobie je jedným z období rímskokatolíckeho liturgického roka. Trvá od prvých vešpier Sviatku Narodenia Pána až do nedele po Sviatku Zjavenia Pána (**ľudovo Traja králi**).

Gréckokatolíci a pravoslávni

V gréckokatolíckej a pravoslávnej cirkvi sa Narodenie podľa tela nášho Pána, Boha a Spasiteľa Ježiša Krista, ako sa tento sviatok presne nazýva, slávi 25. decembra, má 4 dni predsviatku (**od 20. decembra**) a 7 dní posviatku (**do 31. decembra**). Na slávenie sviatku sa veriaci pripravujú 40-dňovým pôstom nazývaným Filipovka. Niektoré východné cirkvi (katolícke i nekatolícke) slávia Vianoce podľa juliánskeho kalendára, teda 7. januára gregoriánskeho kalendára, kedy podľa juliánskeho kalendára pripadá 25. december.

Deň pred sviatkom (**24. decembra**) sa zachováva prísny pôst (**ak nie je sobota alebo nedeľa**). V tento deň (**niekedy už 23. decembra**) sa ráno slávia kráľovské hodinky (**cárske časy**) s čítaním žalmov, starozákonných čítaní, apoštolských čítaní a evanjelií, ktoré sa viažu k tomuto sviatku. Podvečer alebo poobede sa slávi veľká večiereň s liturgiou svätého Bazila Veľkého, počas ktorej sa číta osem starozákonných čítaní, ktoré predpovedajú alebo ohlasujú Kristovo narodenie.

Neskoro večer sa potom slávi veľké povečerie, na konci ktorého sa koná litia - posvätenie chlebov, pšenice, vína a oleja. Tie sa potom rozdáujú veriacim na utierni alebo po liturgii.

Jeho charakteristickým spevom je S nami Boh!, vybrané verše z knihy proroka Izaiáša. Niekde sa spolu s povečerím slávi hneď aj utiereň, inde sa utiereň slávi až 25. decembra ráno. Liturgia sviatku sa slávi 25. decembra doobeda. V posledných desaťročiach na niektorých miestach gréckokatolíci na Slovensku začali napodobňovať prax latinskej cirkvi a začali slúžiť „polnočnú liturgiu“ (často na úkor veľkého povečeria a utierne), v posledných rokoch ale tento zlovyk ustupuje. Na druhý deň, 26. decembra, sa slávi Zhromaždenie (Zbor) k presvätej Bohorodičke. Tento sviatok je z liturgického hľadiska iba malým sviatkom, ale je vnímaný ako veľmi významný. Sviatok svätého archidiakona a prvomučeníka Štefana sa slávi 27. decembra. V období sviatku Narodenia Pána (od 25. do 31. decembra) sa gréckokatolícki a pravoslávni veriaci zdravia osobitným pozdravom, ktorý sa používa skoro výhradne v cirkevnej slovančine: Christós raždájestja! Odpoveď: Slavíte jehó! (alebo Slavíte!), [Po slovensky: Kristus sa rodí! Odpoveď: Oslavujme ho!].

Teologický aspekt:

Obsahom sviatku je oslava vtelenia a telesného narodenia Ježiša Krista, Božieho Syna. Boh sa stáva človekom a prijíma ľudskú prirodzenosť, aby skrze jeho poníženie, a neskôr smrť a vzkriesenie, človek mohol mať účasť na Božom živote. Narodenie Ježiša Krista sa oslavuje vo vízii celého jeho ďalšieho života, preto sa v bohoslužobných textoch popri narodení/vtelení spomína aj Kristova smrť, jeho vzkriesenie a vykúpenie ľudstva. Bohoslužobné texty sú plné paradoxov, ktoré poukazujú najmä na Ježišovo poníženie do úplnej chudoby (**jaskyňa slúžiaca ako maštal'**) a bezbrannosti malého dieťaťa. Dôležitým aspektom sviatku je aj zjavenie sa Boha ľudom v tele, teda vo viditeľnej podobe. Tento aspekt ho výrazne spája aj so sviatkom Bohozjavenia.

Ikongrafia:

Ikongrafia sviatku vychádza z patristickej teológie a bohoslužobných textov. V strede ikony je Ježiš v tmavej jaskyni uložený do jasiel', ktoré vyzerajú ako rakvička, a je zabalený do bielych plachiet (**plienok**) podobne ako mŕtvolu. Jaskyňa znázorňuje temnotu hriechu, v ktorom žil svet bez Boha a zároveň je predobrazom hrobu, kam bude Ježiš uložený po svojom ukrižovaní. Ježiš prišiel na svet nato, aby zomrel za hriechy ľudstva. Mária zväčša na ikone sedí, pretože podľa tradície jej pôrod bol úplne bezbolestný. Vôl a osol poukazujú na Ježišovo poníženie, rovnako ako fakt, že Ježiš je najmenšou postavou na ikone. V dolnom rohu

ikony je Jozef v rozhovore so starcom - podľa niektorých výkladov ide o proroka Izaiáša, ktorý mu vysvetľuje, že sa naplnili proroctvá o príchode Mesiáša, podľa iných výkladov ide o pukušitel'a. V druhom dolnom rohu je znázornené umývanie dieťaťa Ježiša po pôrode. Na ikone bývajú zobrazení aj traja mudrci - mágovia (**nie králi!**), zväčša na koňoch, ako sa ponáhľajú pokloniť novonarodenému Božiemu Synovi. Hore bývajú znázornení anjeli, ktorí oznamujú Ježišovo narodenie; často majú na znak úcty zahalené ruky.

Danka Damankošová, 2.OA

Vianočné zvyky na Slovensku

Iný kraj - iný mrav. Staré známe porekadlo platí aj počas najkrajších sviatkov v roku. Ako trávime Vianoce v jednotlivých kútoch Slovenska?

Štedrá večera

Väčšinou sa začína malým príhovorom, potom spoločnou modlitbou a poďakovaním.

Druhy jedál:

- oblátky s medom
- biely koláč s cesnakom a medom
- chlieb so soľou
- kapustnica s klobáskou a hríbmi
- hrachová polievka
- fazuľová polievka so sušenými slivkami
- bobal'ky s makom
- hubová mačanka
- ryba so šalátom
- plnené pirohy
- lokše s makom

Výber je rôzny, ak ste to vaše vianočné jedlo v našej ponuke nenašli, tešíme sa, že o rok nás obohatíte vašim príspevkom.

Eva Nad'ová, 2.OA

História medovníkov

Ako dlho poznal človek med, múku a oheň, taká stará je história výrobkov z medu. Staroveké národy považovali med za stravu bohov, a preto im pri obetných slávnostiach obetovali medové pečivo. V začiatkoch to boli sladké pagáče skromnej akosti a chuti.

Perníkové cesto je výborným materiálom na formovanie a má aj tú výbornú vlastnosť, že ani surové ani upečené nestráca časom na akosti a chuti, ale naopak, zlepšuje sa. Med má vynikajúce konzervačné vlastnosti, a preto nepodlieha žiadnym biologickým

zmenám. Perníkové cesto možno dlho uchovávať čerstvé, chutné a poživatelné. A práve tieto vlastnosti nabádali formovať z neho tie najrozmanitejšie figurálne tvary,

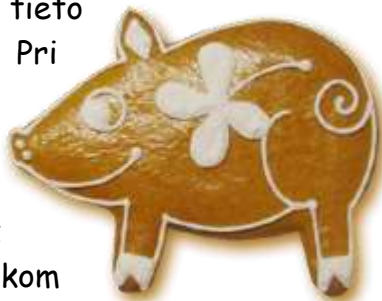
zvýrazňovať výjavy vtedajšieho i dávnejšieho spoločenského života.

História medovníkárstva siaha do čias starého Ríma. Z Talianska postupovalo cez Nemecko do severnej Európy. Na Slovensku sa ako remeslo objavilo už v XIV. storočí. Medovníkára nazývali „dulciárus“. Neskôr sa medové cesto skvalitňovalo, pridávali sa doň rôzne chuťové a aromatické koreniny. Miesilo sa z ražnej múky a vareného medu - tieto pomenúvali „perníky“. Pri použití surového medu mali názov „medovníky“.

Ich pomenovanie sa navzájom prelínalo cez stáročia.

Strediskom perníkového remesla na

Slovensku, ba i v celom bývalom Uhorsku bola Bratislava, kde bol založený prvý perníkársky cech (1916). V 17. a 18. storočí sa zakladali samostatné cechy aj v ďalších mestách na Slovensku (v Trnave, Modre, Banskej Bystrici, Kremnici, Banskej Štiavnici, Levoči, Bardejove, Košiciach) a postupne v každom meste na Slovensku. V druhej polovici 19. storočia začalo perníkárske remeslo upadať, hlavne pre všeobecný rozvoj cukrárenského remesla, ktorý perníkové pečivo vytláčal. Aby medovníkári ako tak obstáli v konkurenčnom boji, začali používať rôzne náhradky, čím sa znižovala akosť a strácali aj umelecký význam (nalepovali sa rôzne obrázky, zrkadielka, maľovalo sa krikl'avými farbami).

Perníkové remeslo v prvých desaťročiach 20. storočia zaniklo. Dnešná moderná domácnosť nevenuje dostatočnú pozornosť domácim medovým výrobkom pre nedostatočnú znalosť biologickej hodnoty medu. Výrobky medového pečiva sa sústreďujú len popri iných pečivárskych výrobkoch v niektorých pekárenských podnikoch. Avšak postupne sa dostáva do povedomia cez

rôzne kultúrne centrá, kde sa čoraz viac žien začína zaoberať umením pečenia a zdobenia

medovníkov. Perník /medovník/ a iné medové pečivo je nielen pochúťkou, ale vzácnou potravinou, lebo je hodnotnejšie než pečivo vyrobené z cukru. Je výživnejšie, ľahšie stráviteľnejšie a trvanlivejšie. Najlepšie ho uskladňujeme v plechových krabiciach v suchých a chladných miestnostiach, tak si perníky uchovávajú dobrú vôňu i chuť, krehkosť i vláčnosť. Perníky a medové pečivo sú zdraviu prospešné aj za výdatným masným obedom (obsah glukózy nachádzajúci sa v medovom pečive napomáha zužitkovaniu tukov).

Daniel Kaša, 4. OA

Ako vznikol vianočný stromček

Vianočný stromček prešiel dlhou históriou. Naši predkovia, starí Slovania v predkresťanskom období zdobili svoje príbytky v čase zimného slnovratu, používali len čečinu, respektíve vetvičky z ihličnatých stromov. Výzdoba mala najmä ochranný charakter a až sekundárne prispievala k skrásleniu príbytku. Zelený stromček pritom nezvolili už od počiatku len tak náhodne. Zelená bola a aj stále je symbolom života. Zelená tráva, rovnako zelený les je živým lesom. Ihličnany majú to šťastie, že sú zelené aj v zime. Nakoniec už samotné vešanie ozdôb malo mať obetný význam alebo magické vlastnosti spojené s prilákaním hojnosti úrody na ďalší rok.

Celkom najstaršia zmienka o ozdobovaní stromčeka na Vianoce pochádza z nemeckých Brém z roku 1570. Pôvodne šlo o stromček alebo vetvičku zdobenú ovocím, ozdobami alebo len symbolickou ozdobou. Pôvodne dokonca ani nešlo o súkromné domy, obývacie priestory, ale o prevádzky miest, kde chodili ľudia na nákup alebo sa sústreďoval obchod, kultúra a podobne. V 17. a 18. storočí sa stromček rozšíril po nemeckých mestách v rodinách mešťanov a vysokých úradníkov. Potom sa dostal do európskych

aristokratických palácov a kniežacích dvorov. Až v 19. storočí sa objavil v šľachtických zámkoch vo Francúzsku, Anglicku, Nórsku a Dánsku. V Uhorsku sa stromčeky ujali najprv v radoch meštianstva, neskôr šľachty, až sa napokon objavili vo vidieckom prostredí. V tom bohatšom - šľachtickom sa zdobili sklenenými ozdôbkami a girlandami, ktoré bolo možné kúpiť v obchodoch. Ale i v šľachtickom a meštianskom prostredí si ozdôbky na stromček deti rady vyrábali samy. Išlo o spoločnú činnosť rodičov a detí už niekoľko týždňov pred Vianocami. Ozdôbky vyrábali z tradičných materiálov - z papiera a zo slamy, dievčatá vyrábali pôvabné vyšívané ozdôbky a šili miniatúrne balíčky a mašličky. Mladé dámy doma aj v internátnych školách trávili celé hodiny výrobou vločiek a hviezdíčiek z peria, šitím mešcov na vianočné darčeky a plnením papierových

košíčkov cukrom obal'ovanými mandľami, čo bola tradičná vianočná maškrtka 19. storočia. Chudobnejší zvolili slamu, vznikalo tak umenie slamených ozdôb. Používalo sa aj sušené ovocie - jablká, či dokonca slivky a marhule, prípadne orechy. V mestách sa stromčeky kupovali na trhu, podľa veľkosti a priestorových možností stáli buď v kúte izby na stolčeku alebo aj v strede izby - v tom prípade išlo o vysoké stromčeky. Na vidieku dlho prevládali malé stromčeky visiace z hrady. V európskych mestách sa od 19. storočia ujala tradícia stavania veľkých vianočných stromov na námestiach. V Bratislave sa prvý takýto strom objavil v roku 1896 pred Mestským divadlom a mal aj elektrické osvetlenie.

Začiatok 20. storočia priniesol bohatý sortiment vianočných kolekcií, ktoré obsahovali čokoládové figúrky a salónky s rôznymi druhmi náplní, jagavé girlandy, anjelské vlasy, elektrické svetielka a špic na vrchol stromčeka.. Dodnes sa najčastejšie používa jedlička, smrek alebo borovica. V posledných dvoch desaťročiach hit - umelý stromček, pomohol chrániť prírodu a pre pohodlnejších

bol vykúpením. Umelý stromček vyriešil problémy s ihličím a chránil les. Napriek bohatej ponuke umelých stromčekov v obchodoch sa neustále živý pravý stromček teší obľube. Modernizácia priniesla aj stromčekom nové tvary. Tie umelé prinášajú riešenia pre umiestnenie do rohov, zavesenie na strop, či priamo biele zasnežené stromčeky. S vianočným stromčekom sa stretne aj na Kube, v Južnej Amerike, na Nauru, v Austrálii a v podstate na celom svete. Nie vždy ide o ihličnan, no jeho významu a vzhľadu sa snažia podobať aj tam, kde typické stromčeky nerastú. Aj preto svet pozná ozdobené palmy, ovocné stromy a podobne, avšak to už nie je ozdoba vnútra, ale dvora, či záhrady.

Dušan Kovács, 4. OA

Kto je Sherlock Holmes?

Na hodine literatúry sme dostali za úlohu pripraviť príspevok o tom, čo nás baví. Rozhodol som sa niečo napísať o literárnej postave detektíva Sherlocka Holmesa, pretože mám rád detektívne príbehy a túto postavu obdivujem.

Je to literárna postava súkromného detektíva z poviedok a románov Sira Arthura Conana Doylea, ktorého

prípady sa odohrávajú v období od druhej polovice 19. storočia. Sherlock Holmes býval na (fiktívnej)

adrese 221 Baker Street v Londýne v podnájme u pani Hudsonovej. Dnes je tu zariadené múzeum Sherlocka Holmesa. Zápisky o 56 vybraných prípadoch napísal jeho najväčší a jediný priateľ a spolupracovník John Watson, 2 prípady napísal detektív sám a 2 sú písané v 3. osobe. Je to však len nepatrný zlomok, pretože celkový počet Holmesových prípadov presahuje 2000. Mal brata Mycrofta, ktorý bol o 7 rokov starší. Holmes nebol nikdy ženatý. Bol známy svojím rezervovaným postojom k ženám s jedinou výnimkou - speváčkou Irene Adlerovou z

príbehu Škandál v Čechách. Jeho najväčšou záľubou bolo fajčenie fajky a hra na husliach. Ďalšími atribútmi boli dedukcia a chemické pokusy. V poviedke Posledný prípad z roku 1893 sa stretol so svojím najväčším rivalom, ktorým bol profesor Moriarty a v tomto príbehu unavený A. Conan Doyle pôvodne nechal Holmesa zomrieť utopením vo vodopáde. Neskôr, v roku 1903, však pod veľkým tlakom verejnosti napísal s tvrdením, že Sherlock Holmes vie dobehnúť smrť, poviedku Prázdny dom, v ktorej sa Holmes vracia.

Ján Mardžej, 1. OA

História Tokajskej oblasti

Keďže pochádzam z oblasti dobrého vína, rozhodol som sa vám dnes sprostredkovať príspevok s touto tematikou.

Počiatky pestovania viniča sú známe z obdobia nadvlády Rimanov. Po páde rímskeho impéria

pokračovali v pestovaní Slovania. Keď v roku 895/896 prišli na toto územie Maďari pod vedením Almosa a jeho syna Arpáda, našli tu už rozvinuté vinohradníctvo. Svedčí

o tom podanie, podľa ktorého vojvodca Turkov hlási kniežaťu Arpádovi, že pri sútoku riek Bodrogu a Tisy našiel v okolitých svahoch prekrásne vinohrady. Nájazdom Tatárov v roku 1241 bol kraj vyl'udnený a vinohrady zničené. Kráľ Béla IV. kolonizoval vyl'udnený kraj Talianmi. Talianski osadníci sem priviezli nielen nové pestovateľské skúsenosti, ale aj základnú odrodu Furmint. Veľké zásluhy o rozvoj pestovania viniča v Tokajskej oblasti priznáva história taktiež kráľovi Matejovi Korvínovi.

V čase tureckých vojen a po dobytí územia Turkami v roku 1528 zostala oblasť 170 rokov pod tureckým panstvom. V tejto dobe sa pestovanie viniča podstatnejšie nerozširovalo, ale z tohto obdobia pochádza väčšina tokajských pivníc, ktoré boli budované ako úkryty ľuď i majetku pred lúpežnými vojskami.

Postupne sa zlepšuje technológia výroby tokajských vín a už v roku 1560 sa v latinsko-maďarskom slovníku Fabricia Balásza stretávame s termínom cibéby (hrozienka), ktoré sa za priaznivého počasia tvoria v tokajských odrodách napadnutých ušľachtilou plesňou *Botrytis cinerea* Persoon.

Pôvod názvu Tokaj

Uvádza sa, že pomenovanie obce a vrchu Tokaj je slovanského pôvodu. Odvodzuje sa od staroslovanského slova „stokaj“. V prenesenom význame je to sútok dvoch riek - Tisy a Bodrogu.

Prvý Tokajský výber

... vyrobil Sepsi Laczko Maté (1576-1633). Navštevoval školy v Moldave nad Bodvou, Sárospataku, Wittenbergu a Hanau, odkiaľ sa v roku 1614 vracia do Erdobénye. Vtedy sa začal zaoberať výskumom a výrobou tokajského výberu a stanovil presnú receptúru, ktorá sa používa dodnes. V roku 1931 na Veľkú noc daroval tokajský výber Zuzane Lórántffyovej k 15. Výročiu sobáša s Jurajom Rákoczim.

Prvý zákon, ktorý sa týkal tokajskej oblasti bol vydaný v roku 1655. Týmto zákonom sa nariad'ovalo vyberanie cibéb na výrobu Tokajských výberov, čím bol daný základ technológie výroby tokajských vín.

Pamätihodná kapitola dejín Tokajského vína je spojená s menom Františka Rákocziho II. Od kniežata boli pravidelne odosielané zásielky vína adresované na dvor kráľa Ľudovíta XIV. Tokajské víno sa stalo obľúbeným nápojom cára Petra Veľkého a jeho nasledovníčky Kataríny.

PEPSI

Pepsi Cola (alebo skrátene Pepsi) je druh sladkého sýteného nealkoholického nápoja. Nápoj je rozšírený po celom svete a je najväčším konkurentom nápoja Coca-Cola. Vyrába ho spoločnosť PepsiCo.

Značka Pepsi vznikla v roku 1903, ale prvý nápoj bol pripravený už v roku 1898 lekárnikom Calebom Bradhamom. Názov Pepsi bol vytvorený z gréckeho slova „pepsi“, čo označuje proces trávenia v žalúdku a pôvodne bol koncipovaný ako nápoj proti nechutenstvu. Tento názov vznikol na základe názvu pepsi, pretože ľudia si mysleli, že má niečo spoločné s pepsínom. Samozrejme, neznamená to, že nápoj obsahuje pepsín, ale má podobné ingrediencie. Počas jedného z miestnych zhromaždení bol tento nápoj podávaný pod vtedajším názvom „Brad's Drink“. Postupne sa nápoju dostávalo viacej slávy, až bol Brad's drink predstavený trhu. Bol premenovaný na Pepsi-Cola. V dnešnej dobe existuje niekoľko druhov

výrobkov Pepsi (Pepsi Light, Pepsi MAX, Pepsi Gold, Pepsi Vanilla a iné.).

Pepsi na Slovensku

V Československu sa prvýkrát v obchodoch objavila Pepsi Cola v roku 1973, plnila sa v plničke Slovlik Malacky. Po revolúcii vstúpila Pepsi Cola International na slovenský trh a bola zaregistrovaná v obchodnom registri ako PEPSI-COLA SR, s.r.o. Slovensko sa stalo prvou krajinou, ktorá samostatne riadila trh predaja a distribúcie výrobkov. Spoločnosť zároveň prechádzala výraznými zmenami, ako napríklad zvolením vlastného Top managementu SR, spustením vlastného výrobného závodu v Malackách (výroba PET, PRB, GRB, Džúsov). Ku koncu roka 2000 vstúpil Pepsi Americas na slovenský trh.

Výroba Pepsi vychádza zo sýtenej vody, kukuričného sirupu s vysokým obsahom fruktózy, karamelovej farby, cukru, kyseliny fosforečnej, kofeínu, kyseliny citrónovej a prírodných aróm. Plechovka Pepsi obsahuje 41 gramov sacharidov, 30 mg sodíka, 0 gramov tuku, 0 gramov bielkovín, 38 mg kofeínu a 150 kalórií.

Miroslav Ondrušek,
4.OA

Absolventská študentská prax

S otázkou študentskej praxe si nevie poradiť veľa zamestnávateľov. Študentská prax - čo s ňou, ako na ňu, ako postupovať...?

V praxi je to obvykle tak, že študenti by veľmi radi počas štúdia nadobudli nejakú prax a zručnosti, avšak zamestnávatelia sa toho, dalo by sa povedať, trochu obávajú... Najmä nevedia, akým spôsobom upraviť zmluvne vykonávanie študentskej praxe, aby sa im nezvyšovali náklady a aby boli právne ošetrení pre prípad akejkol'vek nepredvídanej udalosti, ktorá by im mohla spôsobiť škodu, ujmu či nepríjemnosti iného charakteru. Na druhej strane, v mnohých prípadoch študenti potrebujú mať na úspešné ukončenie svojho štúdia absolvovanú študentskú prax v danom odbore. Takisto je pre študenta výhodou pri hľadaní si práce po ukončení štúdií, ak sa môže v životopise pochváliť absolvovaním praxe. Týka sa to tak študentov stredných škôl, ako i vysokých škôl.

Dalo by sa zjednodušene povedať, že je to nezávideniehodná situácia, kedy chce ovca ostať celá a vlk byť sýty...

Každý študent si túto prax musí nájsť sám; škola podpisuje s danou firmou zmluvy, aby mala škola potvrdenie, že študent má kde vykonávať absolventskú prax. Tá trvá dva týždne, počas ktorých študent vykonáva činnosti, ktoré mu nariadi jeho gestor vo firme.

Po ukončení praxe musí študent napísať správu z praxe, ktorá je povinná, aby bol študent ohodnotený. Správa musí byť napísaná podľa osnovy, ktorú mu dá jeho učiteľ. Jej súčasťou je aj základná charakteristika firmy a organizačná štruktúra.

Ja som vykonávala svoju prax vo firme MONTRUR s.r.o., ktorá má viac ako 30 podnikateľských činností.

Moje dojmy z praxe:

- vo firme ma prijali na patričnej úrovni,
- stretla som sa s ľuďmi, ktorí mi väčšinou vykali,
- nesmierne som bola potešená ich veľkou ochotou,
- načerpala som nové skúsenosti a zážitky,
- zistila som, že práca na počítači je naozaj náročná,
- pracovníci firmy ma obohatili novými vedomosťami, za čo im veľmi pekne ďakujem.

Navrhujem, aby sa odborná prax konala 2-krát do roka.

Ak to nie je možné, tak aspoň predĺžiť pobyt na praxi z 2 na 3 týždne.

Viktória Popovičová, 4. OA

Filmová ochutnávka

Keďže veľmi rád sledujem rôzne filmy, rozhodol som sa vám dnes jeden z nich sprostredkovať.

Klub bitkárov (Fight club)

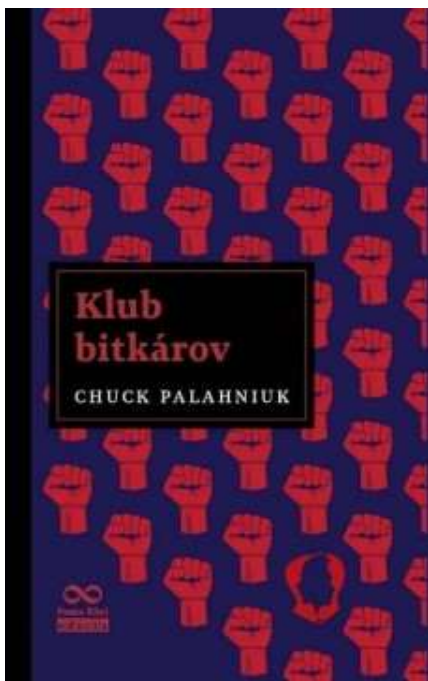

Režisér David Fincher, ktorý má na svojom konte kasové trháky opäť stiahol svojich verných divákov do kín na film Klub bitkárov.

Fincher podáva príbeh o dvoch chlapoch, Jackovi, v podaní Edwarda Nortona, a Tylerovi, ktorého predstaviteľom je hviezdny Brat Pitt.

Jack má slušnú prácu ako úradník. Jeho život vyzerá skvelo, keby netrpel najťažšou formou insomnie (nespavosti). Na jednej z jeho služobných ciest Jack spozná Tylera Durдона, ktorý mu ponúkne príbytok s podmienkou, že mu Jack vrazí päšťou. Táto výmena sa obidvom zapáči a čoskoro vzniká Klub bitkárov. Miesto, kde mladí muži znechutení okolitým svetom môžu odložiť starosti svojich obyčajných životov a stať sa bitkármi.

Film je adaptáciou novely od spisovateľa Chuck Palahniuka, ktorá bola vydaná v roku 1996. Štúdio 20th Century Fox spočiatku vôbec neuvažovalo o adaptácii, ale napokon sa dalo presvedčiť scenáristom Jimom Uhlsom a kúpilo práva na knihu za 10 000 dolárov. Kritici túto snímku označili ako veľmi netradičný film,

ktorý by sa nedal porovnať so žiadnym iným z histórie kinematografie. I keď sa na prvý pohľad zdá, že ide výhradne o bojové „hrádky“, je to hlavne veľmi ostrá výpoveď dnešného sociálneho stavu spoločnosti ako takej.

Film bol predstavený na celosvetovej premiére v Benátkach. V Amerike zarobil okolo 37 miliónov

dolárov, čo pri jeho rozpočte necelých 67 miliónov dalo štúdiu 20th Century fox prvotné obavy, že film sa môže pre divákov zdať agresívnym a že by ho diváci nemuseli pochopiť. Obrat ale nastal, keď vyšla DVD verzia filmu, ktorá prišla práve v dobe expanzie DVD trhu, a tak sa film v takejto podobe nad očakávanie vynikajúco predával, čo postupne viedlo aj k enormnému úspechu filmu u publika, obzvlášť u mladého. O tomto fakte sa dá presvedčiť na jednotlivých filmových fórach, stránkach či v časopisoch.

Sebastián Verešpej, 1.OA

Zasmejme sa...

20.00 večer - SMS od priateľky: „Ja alebo futbal?!"

23.00 večer - SMS mojej priateľke: „Samozrejme, ty!"

Kto pravidelne a intenzívne cvičí, zomrie zdravší.

- Nikdy som nemal v manželstve šťastie, - sťažuje sa muž. - Prvá mi utiekla krátko po svadbe a tá druhá nechce ani za svet.

Dievčatá chcú Barbie a chlapci autíčka. Keď vyrastú, je to presne naopak.

Novomanžel sa sťažuje u dohadzovača:

- Riadne ste ma oklamali, tvrdili ste, že tá žena je bohatá a pritom má len zopár šupov.

- To je omyl, pane. Zle ste ma pochopili, povedal som, že má viac peňazí ako rozumu.

Pán farár sa pýta na hodine náboženstva:

- Čo doniesli traja kráľi Ježiškovi?

- Prosím, ako dary mu priniesli myrhu, zlato a nočník.

- Aký nočník, prepánakráľa?

- No vtedy sa mu vpravilo kadidlo.

Dedko s babkou stoja v nebi na nádhernej pláži. Všade okolo nich sú šťastní ľudia, nikto nemá žiadne starosti - proste sú v raji.

Vtom dedko vylepí babke obrovskú facu.

- Prečo si to urobil? - pýta sa babka.

- Keby nie tá tvoja sprostá zdravá výživa, už sme tu mohli byť dávno!

Jedného dňa vyzval Satan Nebesá k basketbalovému zápasu. Svätý Peter sa pozrie na zoznam hráčov a hovorí: „Prijímam, ale rovno ťa varujem, že máme väčšinu tých najlepších hráčov, čo kedy žili...”

„Nevadí, my máme tajnú zbraň.”

V deň zápasu sa prišiel Svätý Peter opýtať, čo je za tá tajná zbraň. Satan sa naňho pozrie a hovorí:

„No, máme všetkých rozhodcov.”

Ježiš sa vybral späť na svet, lebo má pocit, že ľudia naňho zabudli. V Amerike si každý hľadá svojho, v Rusku sa radšej jeden druhému nepozera do očí, v Afrike o ňom nikdy nepočuli - skrátka, nikto ho nepozná. A tak už chodí márne svetom niekoľko rokov... Napokon dorazí do Izraela a dôjde až do Jeruzalema. Pred jedným domom sedí Žid a fajčí. Sotva ho zbadá, otočí sa do dverí a zareve: „Mojše, Izák, rýchlo dones kince a kladivo - už je tu zas!”

KULINÁRIUM

Bryndzovníky

SUROVINY

250g bryndza
500g polohrubá múka
1 a pol ks Hera
 $\frac{1}{2}$ téglík kyslá smotana
 $\frac{1}{2}$ kypriaci prášok do pečiva
soľ

POSTUP

Všetky suroviny si zmiešame, dáme odstáť aspoň na polhodinku do chladničky. Cesto vyvalkáme na 0,5 cm a vykrajujeme rôzne formy. Pečieme pri 180°cca 12 minút (nie príliš do zlatista, lebo sa bryndzovníky vysušia).

Dobrá chuť!

O P A T K A

Časopis študentov OA a TEK na Opatovskej ceste 97
v Košiciach

Prispievatelia: Viktória Popovičová, Miroslav Ondrušek,
Daniel Kaša, Dušan Kovács, Kristína Vojteková, Danka
Damankošová, Eva Nagyová, Katarína Nečedová, Gabriela
Bikárová, Ján Mardžej, Peter Szalontai, Sebastián
Verešpej, Tatiana Obšitošová

Odborná poradkyňa: PaedDr. Katarína Bieleková, PhD.

Zodpovedná osoba: PaedDr. M. Čabalová, riaditeľka
školy

Časopis vychádza v náklade 7 kusov v decembri 2018
pre potrebu školy.

